

Wat doen bij schade na hevige regenval?

De hevige regen van gisteravond richtte heel wat schade aan in de land- en tuinbouw en fruitteelt. Het is bijzonder belangrijk dat je op dit ogenblik de nodige maatregelen neemt om de geleden schade te laten vaststellen. Het instrument dat land- en tuinbouwers bij uitstek ter beschikking hebben voor het vaststellen van schade is de gemeentelijke commissie tot vaststelling van schade aan land- en tuinbouwteelten – de schattingscommissie.

De vaststellingen van de schattingscommissie zijn van belang als je uitzonderlijke beroepsverliezen wilt aftrekken overeenkomstig de fiscale barema's, als stavend document bij het vragen van uitstel van betaling voor VLIF-dossiers, bij bijzondere opbrengstverliezen in geval van premies, of als je een tegemoetkoming vraagt van het rampenfonds. Voor alle duidelijkheid: je kan deze gegevens slechts gebruiken voor het rampenfonds, wanneer de overheid de regenval van gisteravond ook erkent als algemene ramp.

Schattingscommissie

Elke gemeente zou een schattingscommissie opgericht moeten hebben, samengesteld uit vijf personen en onder de leiding van de burgemeester of zijn aangestelde – meestal de schepen van Landbouw. Ook een land- of tuinbouwer zetelt namens de gemeente. De buitendienst van het ALV heeft niet alleen een eigen afgevaardigde, maar stelt ook een land- of tuinbouwer aan in de commissie. De FOD Financiën (controle van de belastingen) heeft eveneens een vertegenwoordiger. De commissie wordt samengeroepen op initiatief van de voorzitter. Hij kan zich laten bijstaan door een secretaris, gewoonlijk een personeelslid van de gemeentelijke administratie. Om geldig te kunnen optreden, moeten minstens drie leden van de commissie de werkzaamheden volgen en het verslag (een proces-verbaal van vaststelling van schade) ondertekenen.

Hoe de commissie uitnodigen?

Hoe een schadelijgend bedrijf de commissie moet uitnodigen, is wettelijk niet vastgesteld, maar het lijkt zinvol dat dit schriftelijk gebeurt. De gemeente kan zelf het initiatief nemen om een loket te openen waar de aangifte van schade moet gebeuren. Bij je aanvraag tot vaststelling van schade voeg je best al een aanwijzing van de aard van de schade. Het werk van de commissie wordt eenvoudiger als ze vóór het plaatsbezoek de ligging van de getroffen percelen, de teelten en de oppervlakten al kent en als je zelf het verlies al inschat. De fotoplannen van de MTR-aangifte of van de Mestbank kunnen daarbij een nuttig hulpmiddel zijn.

Werking van de commissie

In een sterk getroffen gemeente zal de werklast voor de schattingscommissie bijzonder zwaar zijn. Het is best mogelijk dat ze dan meerdere dagen op pad zal zijn om de vaststellingen te doen. Goed voorbereidend werk kan erin bestaan dat de secretaris van de commissie vooraf per bedrijf al een dossier samenstelt en dat de commissie – in een voorbereidende vergadering – vóór de plaatsbezoeken de werkwijze, de modaliteiten en de normen voor de schade vastlegt. De commissie hoeft de dossiers niet per bedrijf af te werken; ze kan – mits een goede planning – perceelsgewijs te werk gaan.

Je hebt het recht om te weten wanneer de commissie op jouw perceel zal langskomen. Hou de volgende gegevens bij de hand: je producentennummer, de totale bedrijfsoppervlakte (zoals vermeld op de verzamelaanvraag), de totale oppervlakte van de getroffen teelt(en) op je bedrijf, de getroffen percelen (met volgnummer en oppervlakte zoals aangegeven in de verzamelaanvraag), fotoplans met een aanduiding van de getroffen percelen.

Vaststelling van de schade

In principe moet de commissie de geleden schade in twee stappen vaststellen: een eerste maal aansluitend op het moment dat de schade geleden werd, een tweede maal bij de oogst van de niet-vernietigde producten. Als bij de eerste vaststelling een totaal verlies (100 procent) wordt vastgesteld, is er geen tweede vaststelling vereist. De vaststellingen moeten telkens genoteerd worden in het 'proces-verbaal van vaststelling van schade'. Het is erg belangrijk dat dit correct gebeurt. In het verleden mislukte heel wat dossiers omdat de schade niet genoteerd werd in overeenstemming met de voorschriften.

Bij het eerste bezoek moeten de volgende gegevens genoteerd worden: de datum en het uur van dit eerste bezoek, de naam en het adres van de schadelijder, de totale oppervlakte van het bedrijf, de datum van de teistering en een juiste omschrijving van de oorzaak van de schade (bijvoorbeeld: overstroming van de Molenbeek). Per perceel vermeldt het procesverbaal over welk perceel het gaat (de plaatsnaam, met eventuele verwijzing naar een bijbehorende kaart of fotoplan), de aard van de teelt, de oppervlakte van het totale perceel en de oppervlakte van de beschadiging of vernietiging. Wordt bij het eerste bezoek al vastgesteld dat de schade 100 procent is, dan wordt de nulopbrengst vermeld. Het tweede bezoek wordt gepland zo kort mogelijk voor het tijdstip van oogsten. We raden aan om de commissie te verwittigen zodra de oogst nadert, om deze tweede vaststelling te doen. De omvang van de schade wordt vastgesteld door te schatten hoeveel oogst overblijft na beschadiging. Per perceel wordt aangegeven hoeveel er nog geoogst kan worden op het gehele perceel en hoeveel er nog geoogst kan worden op de getroffen oppervlakte. Indien het hele perceel getroffen is (wat meestal het geval zal zijn), zijn de

twee gegevens identiek. De datum en het uur van het tweede plaatsbezoek moeten zeker vermeld worden. Bij het eerste en het tweede plaatsbezoek moeten de commissieleden het proces-verbaal ondertekenen. De getroffen land- of tuinbouwer tekent voor akkoord.

Rechtstreekse of onrechtstreekse schade

De geleden schade moet rechtstreeks voortkomen uit de ramp die zich voordeed en dit moet ook blijken uit het proces-verbaal van de schattingscommissie. Dit kan overstroming, regenschade of dergelijke zijn. Schade die beschouwd kan worden als onrechtstreekse schade – bijvoorbeeld de onmogelijkheid om te oogsten doordat het perceel te nat is – wordt nooit vergoed in het kader van het rampenfonds. De ervaring met recente rampenfondsdossiers leert ons hoe belangrijk het is dat de oorzaak van de schade exact wordt aangegeven.

Andere bewijsstukken

Naast een degelijk opgesteld verslag van de schattingscommissie staat het de getroffene vrij om nog andere bewijsstukken te verzamelen die een tegemoetkoming van het rampenfonds kunnen wettigen. Foto's van de getroffen teelten leveren hierbij een nuttig element. Houd er wel rekening mee dat de plaats waar de foto's genomen zijn duidelijk herkenbaar is. Vermeld ook de datum waarop je de foto nam. Verder kan een verslag van de brandweer of politie nuttig zijn.

Herstel van de schade

Het rampenfonds voorziet niet enkel een tegemoetkoming in de geleden schade maar ook in de kosten voor het herstel ervan. Ook hiervoor moet je bewijzen van je uitgaven verzamelen. Mogelijke elementen zijn de kosten voor het verwijderen van de vernietigde teelten (ook het eigen werk komt hier in aanmerking), storkosten, de kosten om de bodem weer in goede staat te brengen (freesen, ploegen en zelfs een extra bekalking die vereist is, kan je aangeven), herinzaaien van gras of planten van doorlevende gewassen.

Wat als de gemeentelijke commissie niet optreedt?

Het rampenfonds verplicht niet dat schade in de land- en tuinbouw door de schattingscommissie wordt vastgesteld. In feite kan je elk bewijsstuk dat de schade aantoont, gebruiken in het rampenfondsdossier. Blijft de schattingscommissie in gebreke, dan kan een deskundige de vaststellingen doen. Wie zich noodgedwongen moet richten tot zo'n deskundige, raden we sterk aan om iemand aan te stellen die voldoende kennis en ervaring kan aantonen. Draag er zorg voor dat hij ook terdege rekening houdt met de elementen waarop we wezen bij de schattingscommissie. De kosten voor het inschakelen van een deskundige kan je inbrengen bij de aanvraag van het rampenfonds. In tegenstelling tot het proces-verbaal van de schattingscommissie, komen de vaststellingen door een deskundige *niet* in aanmerking als bewijsstukken van verminderde opbrengsten bij de aangifte van de belastingsinkomsten. In dat geval breng je de hoofdcontroleur van de belastingen hiervan per aangetekend schrijven tijdig op de hoogte.

Besluit

Wanneer je schade hebt geleden, is het zeer belangrijk dat je een beroep doet op de schattingscommissie. Vanuit onze ervaringen bij dossiers van het rampenfonds kunnen we niet anders dan alle bedrijven die een beroep willen doen op dit fonds erop te wijzen dat een correcte vaststelling en administratie een absolute vereiste zijn. Wie vragen heeft, raden we aan om contact te nemen met onze dienstbetoonconsulenten. De dagen, uren en plaatsen van de zitdagen vind je wekelijks in *Boer&Tuinder* en op onze website. ■